D 74316 (Pages : 3) Name..................................

Reg. No..................................

FIRST SEMESTER B.A./B.Sc. DEGREE EXAMINATION NOVEMBER 2014

(CUCBCSS–UG)

Common Course – Sanskrit

SKT 1A 07 (01) – KAVYA LITERATURE AND APPLIED GRAMMAR

Time : Three Hours Maximum : 80 Marks

Answers may be written **either** *in Sanskrit, English* **or** *in Malayalam.*
In writing Sanskrit, Devanagari script should be used.

I. वाक्येन वाक्याभ्यां वा दश उत्तरयत :

(Answer any *ten* in one *or* two sentences each) :

1. माघे सन्ति त्रयो गुणा – के ते गुणा इति नाम्नपा निर्दिशत ।
2. आश्वघोषेन विरचिते महाकाव्ये के?
3. विदुरनीतिः महाभारतस्य कस्मिन् पर्वे वर्तते?
4. सूर्यशतकम् केन विरचितम्?
5. त्वमेव कल्याणि तयोस्तृतीया – कयोः? कुतः?
6. तुङ्गं नगोत्सङ्गमिवारुरोह – कः? कम्?
7. कल्पद्रुमाणां मध्ये पारिजात इव रराज – कः? कुत्र?
8. कः प्रजानामन्तःशरीरेष्वपि अवनियं प्रत्यादिदेश? कथम्?
9. एतत् त्रयं जगति पुणयकृतो लभन्ते – किम्?
10. वित्तस्य कति गतयः सन्ति? काः ताः?
11. ते मर्त्यलोके भुवि भारभूताः – के?
12. प्रकृतिसिद्धमिदं हि महात्मनाम् – किम्?

(10 × 1 = 10 marks)

II. एकैकया खण्डिकया चतुर्णामुत्तरं लिखत :

(Answer any *four* in a paragraph each) :

13. केयूरा न विभूषयन्ति ... इति सुभाषितोक्तदिशा विद्यायाः वैशिष्ट्यमुपपादयत ।
14. धीराः कथं भवन्तीति पठितसुभाषितानुसारं पर्यालोचयत ।
15. भिन्नरुचिर्हि लोकः – सप्रकरणमाशयं विशदयत ।

Turn over

16. धारां शितां रामपरश्वधस्य सम्भावयत्युत्पलपत्रसाराम् – सप्रकरणमाशयं विशदयत ।

17. गीतगोविन्दम् ।

18. मेघदूतम् ।

(4 × 4 = 16 ma

III. लघूपन्यासेन चतुर्णामुत्तरं लिखत :

(Write short essays on any *four* :

(a) 19. महाकाव्यलक्षणं प्रतिपादयत ।

20. संस्कृतस्तोत्रकाव्येषु शङ्कराचार्यस्य योगदानं किमिति पर्यालोचयत ।

(b) व्याख्यात (Explain fully) :

21. साहित्यसङ्गीतकलाविहीनः सक्षात्पशुः पुच्छविषाणहीनः ।
तृणं न खादन्नपि जीवमानस्तद्भागधेयं परमं पशूनाम् ॥

22. आरम्भगुर्वी क्षयिणी क्रमेण
लघ्वी पुरा वृद्धिमती च पश्चात्
दिनस्य पूर्वार्धपरार्धभिन्ना
छायेव मैत्री खलसज्जनानाम् ॥

23. कामं नृपाः सन्तु सहस्रशोऽन्ये राजन्वतीमाहुरनेन भूमिम् ।
नक्षत्रताराग्रहसङ्कुलोऽपि ज्योतिष्मती चन्द्रमसैव रात्रिः ॥

24. तस्मिन्नभिद्योतितबन्धुपद्मे प्रतापसंशोषितशत्रुपङ्के ।
बबन्ध सा नोत्तमसौकुमार्या कुमुद्वती भानुमतीव बाल्यम् ॥

(4 × 5 = 20 n

IV. व्याकरणम् (Grammar part) :

25. (i) पञ्चानां सन्धिच्छेदं कुरुत (Split the Sandhi of any *five*) :

(a) कच्चिन्मनसो
(b) भूपतिरेष
(c) पार्थिव एषः
(d) सागरगामिनीव
(e) अद्यैव
(f) यस्यास्ति
(g) महार्हैस्तुतुषुः

(5 × 1 = 5 r

(ii) पञ्च सन्धत (Combine the Sandhi of any *five*) :

(a) जनः + अन्यसक्तः
(b) सः + पण्डितः
(c) भर्तुः + एव
(d) पतिः + महेन्द्रस्य
(e) इतः + च
(f) न + असौ
(g) समीरणोत्था + इव

(5 × 1 = 5 r

20

(iii) वाक्येन योजयत (Mark sentence) :

(a) विना (b) अनम्

(c) यथा–तथा (d) ऋते

(4 × 1 = 4 marks)

V. द्वयोः उपन्यासरूपेण उत्तरं लिखत (Write essays on any *two*) :

26. इन्दुमतीदर्शनानन्तरं नृपाणां श्रृङ्गारचेष्टाः यथाग्रन्थं प्रतिपादयत ।

27. पञ्चमहाकाव्यान्यधिकृत्य उपन्यस्यत ।

28. संस्कृतसाहित्ये सुभाषितानामारम्भं विकासश्च प्रपञ्चयत ।

(2 × 10 = 20 marks)